

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

นายอุทิศ บัวศรี

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

รายงานผลดัชนีการรับรู้การทุจริต ประจำปี ๒๕๕๙

ผลดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี ๒๕๕๘ ของประเทศไทย

ได้คะแนน ๓๕ คะแนน จาก ๑๐๐ คะแนน

ได้อันดับ ๑๐๑ จาก ๑๗๖ ประเทศทั่วโลก

ได้อันดับอาเซียน ๕ จาก ๑๐ ประเทศอาเซียน

ข้อมูลจากมูลนิธิ ๕ ธันว ๑๐ ภาพลักษณ์องค์กร

ตารางแสดงอันดับและคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย เมื่อ
เปรียบเทียบกับอันดับโลกและอันดับอาเซียน

ปี (ค.ศ.)	2012	2013	2014	2015	2016
จำนวนประเทศ	176	177	175	168	176
คะแนน	37/100 *	35/100 *	38/100 *	38/100 *	35/100
อันดับโลก	88	102	85	76	101
อันดับอาเซียน	4	5	3	3	5,6

ตารางแสดงอันดับและคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน

ลำดับ	อันดับโลก 2559 (176)	ประเทศ	คะแนน 2558	คะแนน 2559
1	7	สิงคโปร์	85	84
2	41	บรูไน	-	58
3	55	มาเลเซีย	50	49
4	90	อินโดนีเซีย	36	37
5	101	ฟิลิปปินส์	35	35
5	101	ไทย	38	35
7	113	เวียดนาม	31	33
8	123	ลาว	25	30
9	136	พม่า	22	28
10	156	กัมพูชา	21	21

ที่มา : เรียบเรียงข้อมูลโดยมูลนิธิองค์การเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย ซึ่งในปีนี้มีข้อมูลของประเทศ บรูไน

แหล่งข้อมูล : <http://transparency.org/>

ค่าดัชนี CPI ของประเทศไทย

2012

2013

2014

2015

2016

Corruption Perception Index (CPI)

37/100

35/100

38/100

38/100

35/100

1 Bertelsmann Foundation Transformation Index
BF (BTI)

45/100

40/100

40/100

40/100

2 International Institute of Management Development;
(IMD)

38/100

36/100

33/100

38/100

44/100
↑(+6)

3 Political Risk Services International Country Risk Guide ;
(ICRG)

31/100

31/100

31/100

31/100

32/100
↑(+1)

4 World Economic Forum Executive Opinion Survey (EOS) ;
(WEF)

35/100

35/100

39/100

43/100

37/100
↓(-6)

5 World Justice Project Rule of Law Index ;
(WJP)

33/100

33/100

44/100

26/100

37/100
↑(+11)

6 Economist Intelligence Unit Country Risk Assessment ;
(EIU)

38/100

38/100

38/100

38/100

37/100
↓(-1)

7 Global Insight Country Risk Ratings ;
(GI)

42/100

32/100

42/100

42/100

22/100
↓(-20)

8 Political and Economic Risk Consultancy Asian Intelligence ;
(PERC)

35/100

39/100

35/100

42/100

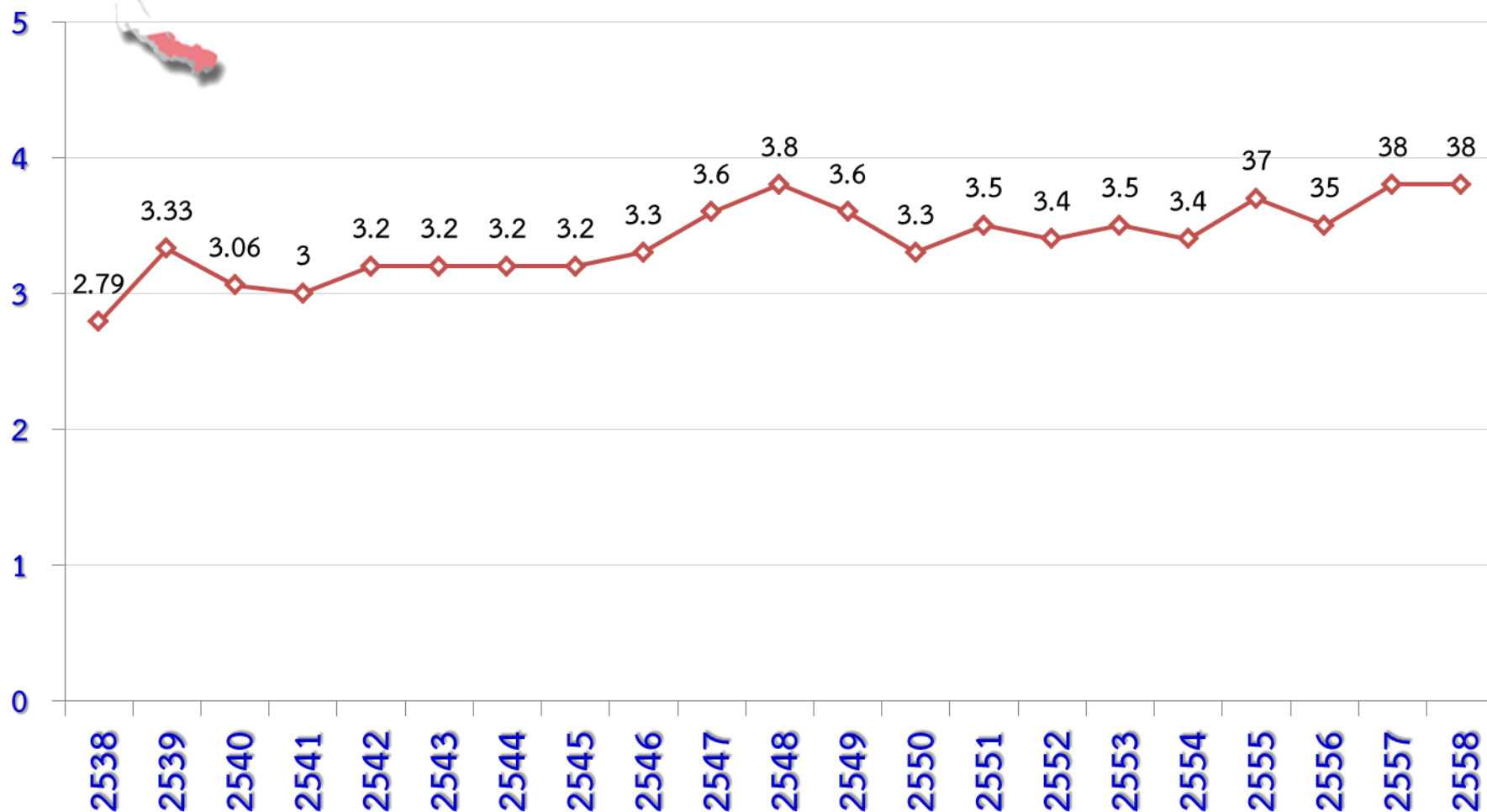
38/100
↓(-4)

9 Varieties of Democracy Project (V Dem)

24/100

กราฟแสดงคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๕๘

หมายเหตุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 มีการเปลี่ยนค่าดัชนีชี้วัดจากคะแนนเต็ม 10 เป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน

ที่มา : <http://cpi.transparency.org/cpi2015/results/>

ค่าดัชนี CPI ของประเทศไทย

2011

2012

2013

2014

2015

Corruption Perception Index (CPI)

3.4

37/10

35/100

38/10

38/10

0

0

0

1 Bertelsmann Foundation Transformation Index 2012; BF (BTI)

3.9

45/10

40/100

40/10

40/10

0 *

*

0 *

0 *

เน้นเรื่อง การลงโทษทางกฎหมายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้อำนาจหรือตำแหน่งในทางที่ผิด ความสำเร็จของภาครัฐในการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชันและการมีกลไกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระบบ

2 IMD World Competitiveness Year Book 2012 ; (IMD)

3.9

38/10

36/100

33/10

38/10

0

0

0

รายงานอันดับความสามารถในการแข่งขันของสถาบันเพื่อการพัฒนาผู้บริหารสากล

3 Political Risk Services International Country Risk Guide ; (ICRG)

2.6

31/100

31/10

31/10

31/10

*

0 *

0 *

เน้นการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในระบบการเมือง การเรียกหรือรับสินบน และการเล่นพรรคเล่นพวกที่เกิดขึ้นในระบบอุปถัมภ์

0 *

4 World Economic Forum Executive Opinion Survey (EOS) 2012 ; (WEF)

3.2

35/10

35/100

39/10

43/10

0

0

0

ผลสำรวจความเห็นผู้บริหารจาก World Economic Forum

5 World Justice Project Rule of Law Index 2012 : (WJPI)

3.3

33/10

33/100

41/10

36/10

ความหมายของคำว่า “ทุจริต” “ทุจริตต่อหน้าที่”

- **ทุจริต** หมายถึง ประพฤติชั่ว โกง ไม่ซื่อตรง
- **ทุจริตต่อหน้าที่** หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ
อย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือปฏิบัติหรือละเว้นการ
ปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามี
ตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ นั้น หรือ
ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มี
ควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น(พ.ร.บ.ป.ป.ช. ม. 4)
ร่ำรวยผิดปกติให้ถือว่ากระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ (พ.ร.บ.
ป.ป.ช. ม. 80(4))

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า การมีทรัพย์สินมาก
ผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือการ
มีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดย
ไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือ
ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

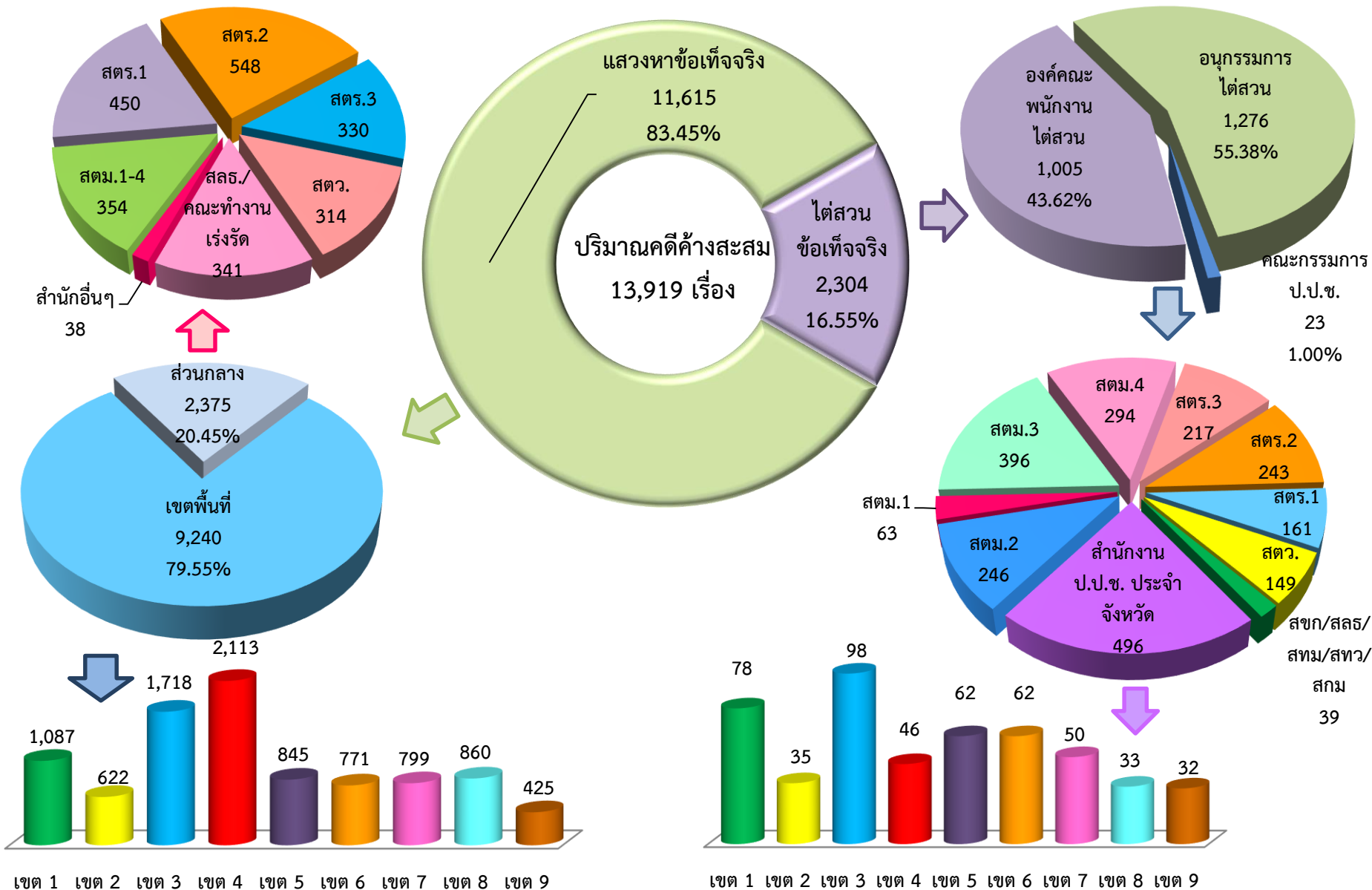
(พ.ร.บ. ป.ป.ช. ม.4)

กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่

- กฎหมาย ป.ป.ช.มาตรา ๑๒๓,๑๒๓/๑,๑๒๓/๒,๑๒๓/๓
- ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๔๓-๑๖๖,๒๐๐-๒๐๕
- พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒
- พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามาตรา ๕ ขัด รธน.)

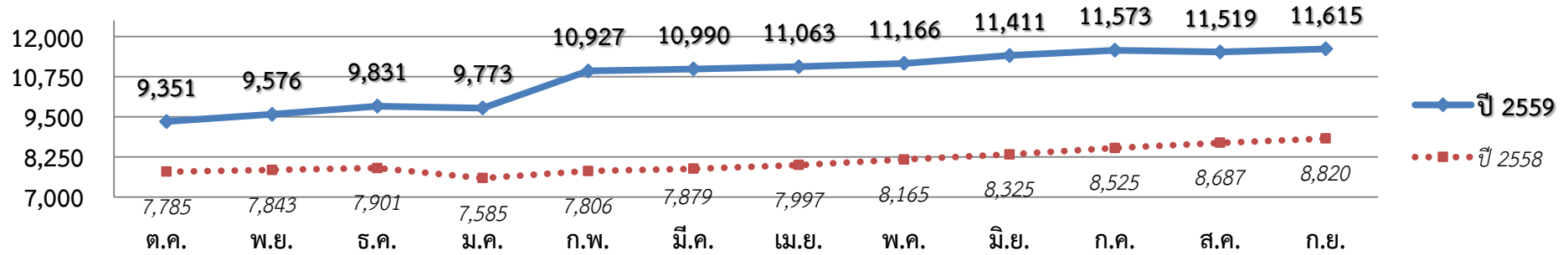
ผลการดำเนินงานด้านปราบปรามการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

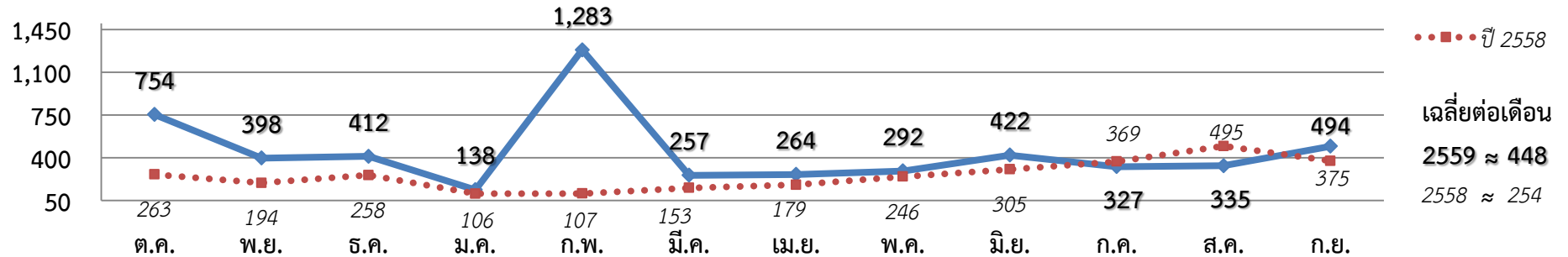

ผลงานการแสวงหาข้อเท็จจริง

ปริมาณเรื่องแสวงหาข้อเท็จจริง ปีงบประมาณ 2558 และ 2559

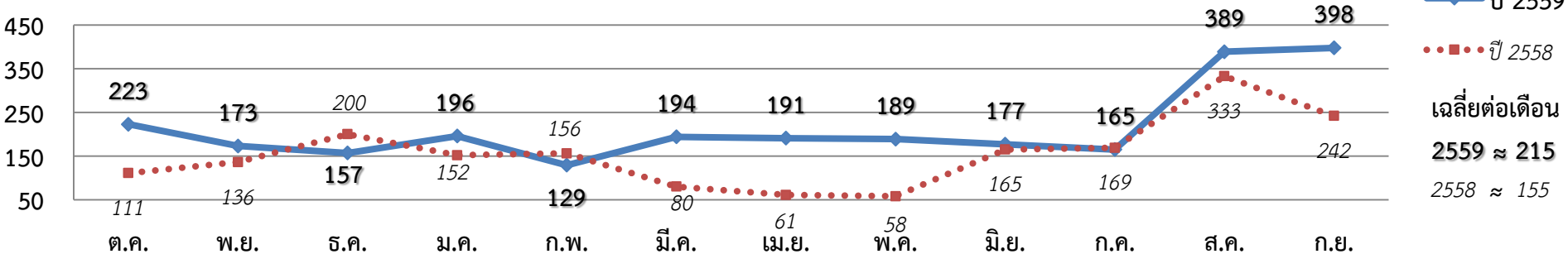

เรื่องแสวงหาข้อเท็จจริงรับใหม่ ปีงบประมาณ 2558 (3,050 เรื่อง) และ 2559 (5,376 เรื่อง)

เฉลี่ยต่อเดือน
2559 ≈ 448
2558 ≈ 254

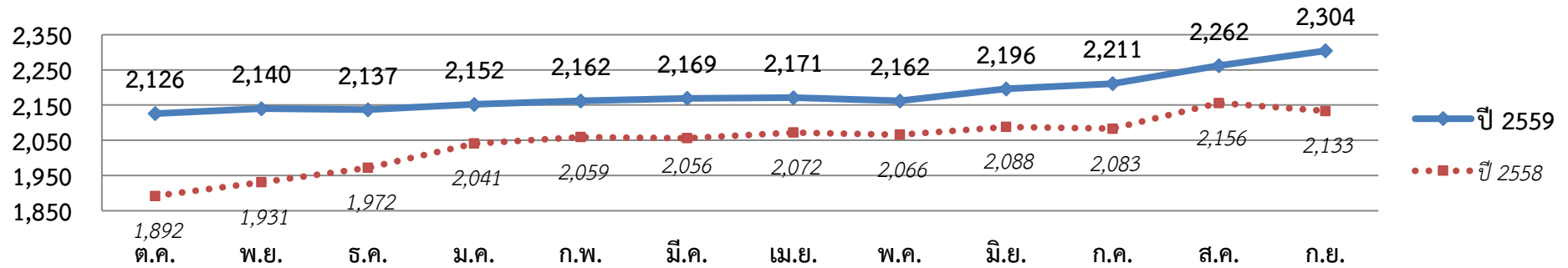
เรื่องแสวงหาข้อเท็จจริงแล้วเสร็จปีงบประมาณ 2558 (1,863 เรื่อง) และ 2559 (2,581 เรื่อง)

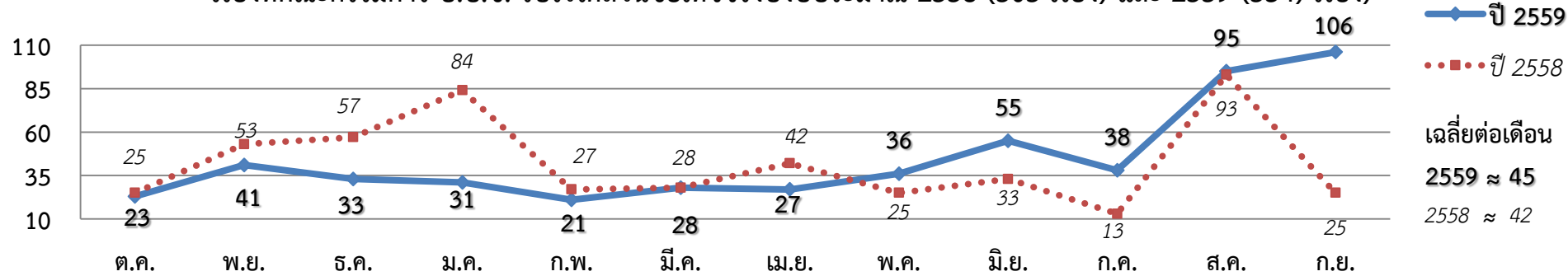
เฉลี่ยต่อเดือน
2559 ≈ 215
2558 ≈ 155

ผลงานการไต่สวนข้อเท็จจริง

ปริมาณเรื่องไต่สวนข้อเท็จจริง ปิงบประมาณ 2558 และ 2559

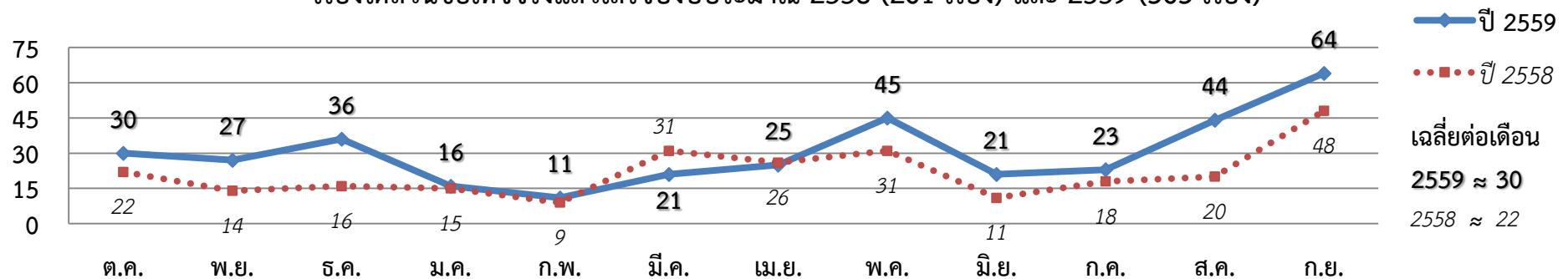

เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริงปีงบประมาณ 2558 (505 เรื่อง) และ 2559 (534) เรื่อง

เฉลี่ยต่อเดือน
2559 ≈ 45
2558 ≈ 42

เรื่องไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วเสร็จปีงบประมาณ 2558 (261 เรื่อง) และ 2559 (363 เรื่อง)

เฉลี่ยต่อเดือน
2559 ≈ 30
2558 ≈ 22

ผลการดำเนินการเรื่องกล่าวหาร้องเรียน (ตุลาคม 2558 – กันยายน 2559)

ผลการดำเนินการเรื่องแสวงหาข้อเท็จจริง	
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.	จำนวน
1. ไม่รับ/ไม่ยก/จำหน่าย	51
2. ไม่รับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริง	1,364
3. ส่งกลับพนักงานสอบสวนตามมาตรา 89	26
4. ส่งให้พนักงานสอบสวนตาม พรบ.เสนอราคาฯ	2
5. ส่งผู้บังคับบัญชาฯ ตามมาตรา 89/2	469
6. ส่งสำนักงาน ป.ป.ท. ดำเนินการ	135
7. รับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริง	534
รวมดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	2,581

ผลการดำเนินการเรื่องไต่สวนข้อเท็จจริง	
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.	จำนวน
1. ให้ข้อกล่าวหาตกไป/ไม่ยกขึ้นพิจารณา/ยุติการดำเนินคดี	117
2. ส่งกลับพนักงานสอบสวนตามมาตรา 89/ ตาม พรบ.เสนอราคาฯ	4
3. ส่งผู้บังคับบัญชาฯ ตามมาตรา 89/2 หรือส่งสำนักงาน ป.ป.ท.	17
4. คำร้องขอถอดถอนมีมูล	3
5. ข้อมูลว่าร่ำรวยผิดปกติ	3
6. ข้อมูลความผิดทางอาญา	74
7. ข้อมูลความผิดทางวินัย	15
8. ข้อมูลความผิดทางอาญาและวินัย	130
รวมดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	363

กระบวนการดำเนินคดี

- ใช้ระบบไต่สวนเพราะพยานหลักฐานในการกระทำความผิดส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การครอบครองของผู้กระทำความผิด
- ใช้ทั้งกระบวนการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช.และศาล

การจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

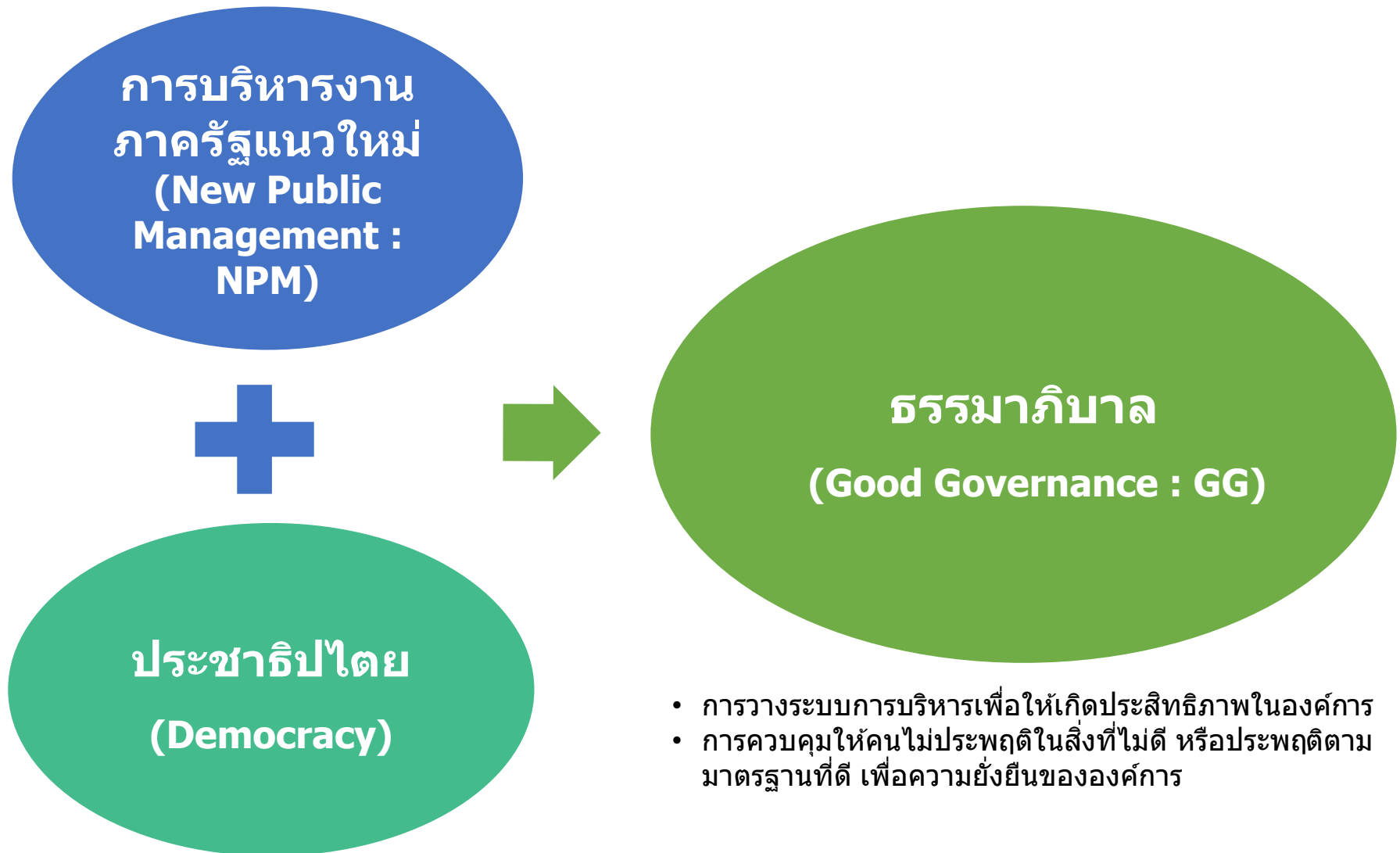
จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ และมีแผนจัดตั้งศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๑,๓,๔,๕,๖,๘,๙ ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ และภาค ๒และ๗ ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

กรณีศึกษา

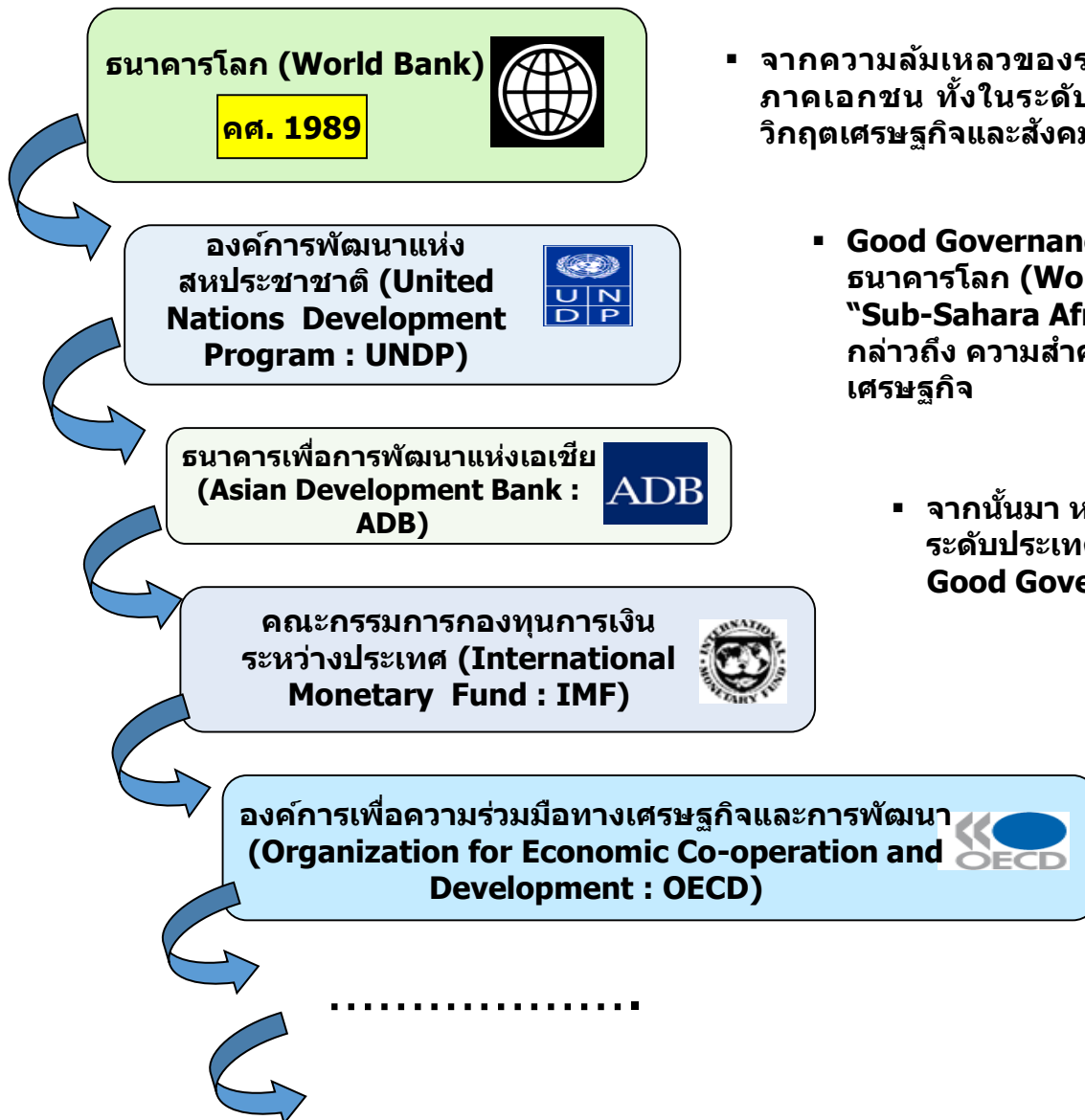
- ดูได้จากเว็บไซต์ สำนักงาน ป.ป.ช. (เรื่องที่ ป.ป.ช.ชี้มูลความผิด)

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- **1** **กรอบความคิดเบื้องต้นและความเป็นมาของธรรมาภิบาล**
.....●
- **2** **พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546**
.....●
- **3** **หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**
.....●

ความเป็นมาของธรรมาภิบาล (Good Governance)

- จากความล้มเหลวของระบบการบริหารจัดการต่างๆ ของภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับประเทศ ทำให้เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม

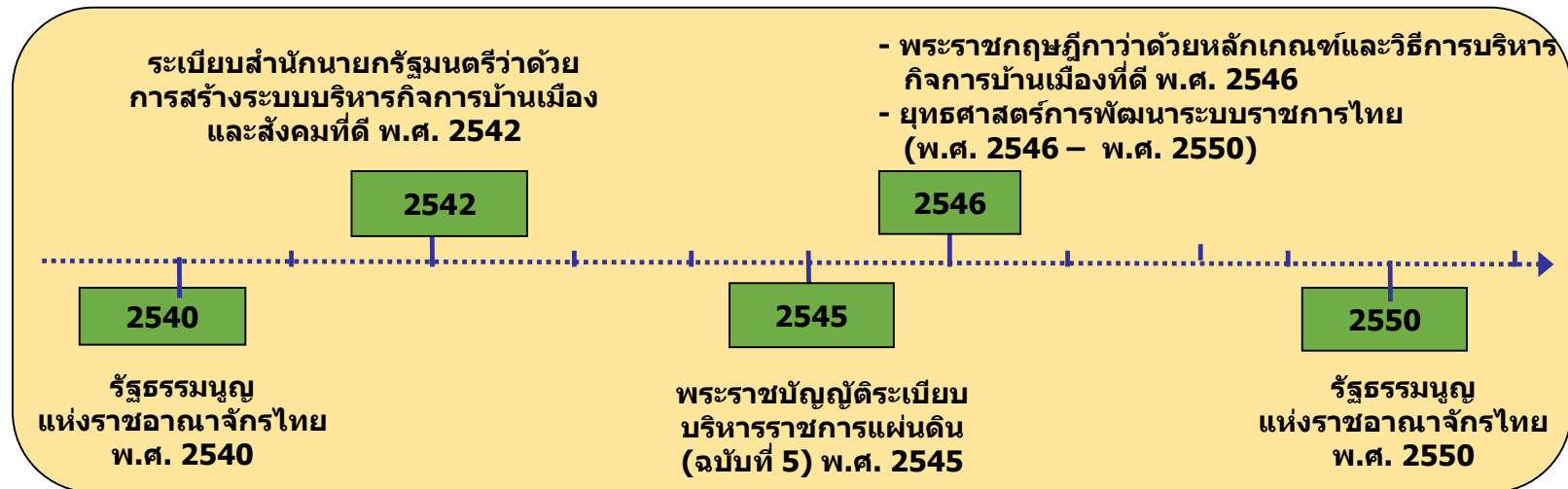
- Good Governance ได้ถูกอ้างถึงครั้งแรกในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) เมื่อปี ค.ศ.1989 (พ.ศ. 2532) เรื่อง "Sub-Sahara Africa from Crisis to Sustainable Growth" กล่าวถึง ความสำคัญของการมี Governance และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

- จากนั้นมา หน่วยงานต่างๆทั้งในระดับนานาชาติ และระดับประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลัก Good Governance

ความเป็นมาของธรรมาภิบาล (Good Governance) (ต่อ)

- จากวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม สาเหตุสำคัญเกิดจากการบริหารจัดการในระดับประเทศ และระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน มีความบกพร่องและขาดประสิทธิภาพ รวมถึง การกระทำผิด ทุจริต และขาดจริยธรรม
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ทั้งภาครัฐและเอกชน

- หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance : GG) เป็นอย่างมาก โดยในภาคเอกชนใช้คำว่าบรรษัทภิบาล หรือการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG)

SCG
SIAM CEMENT GROUP

TRIS
CORP

ptt

1

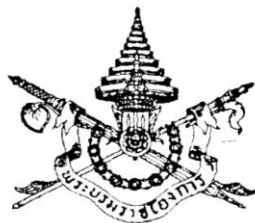
กรอบความคิดเบื้องต้นและความเป็นมาของธรรมาภิบาล

2

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

3

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

มาตรา 3/1

“การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผล การปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้”

หมวด 1 การบริหาร กิจการ บ้านเมืองที่ดี (ม.6)

หมวด 2 การบริหาร ราชการเพื่อ เกิดประโยชน์สุข ของประชาชน (ม.7-8)

- เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ
- สังคมมีความสงบและปลอดภัย
- ประชาชนมีความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดี

หมวด 3 การบริหารราชการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจของรัฐ (ม.9-19)

1. จัดทำแผนปฏิบัติราชการล่วงหน้า ที่กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ KPI ที่ชัดเจน (แผนฯ 4 ปี, แผนฯ ปี)
2. แผนปฏิบัติฯ สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน
3. แผนนิติบัญญัติ
4. จัดทำความตกลงเพื่อแสดงความร่วมมือในการปฏิบัติราชการ
5. การหารือระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (บูรณาการ)
6. องค์การแห่งการเรียนรู้
7. จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผน
8. จัดให้มีการติดตามผลประเมินผล และรายงานผล

หมวด 4 การบริหารราชการ อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของรัฐ (ม.20-26)

1. กำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ และงบประมาณที่ใช้
2. จัดทำบัญชีต้นทุนต่อหน่วยการประเมินความคุ้มค่า
3. การจัดซื้อจัดจ้างไม่ต่อง้อราคาต่ำสุดอย่างเดียว
4. การขอความเห็นชอบจากส่วนราชการอื่น ให้หน่วยงานที่มีอำนาจอนุญาตอนุมัติ แจ้งผลให้หน่วยงานที่ยื่นคำขอทราบใน 15 วัน
5. มติคณะกรรมการให้ผูกพันส่วนราชการ ซึ่งมีผู้แทนร่วม
6. ปกติการสั่งราชการให้เป็นลายลักษณ์อักษร จะสั่งราชการด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้บันทึกคำสั่งด้วยวาจารายงานผู้บังคับบัญชาภายหลัง

หมวด 5 การลดขั้นตอน การปฏิบัติงาน (ม.27-32)

1. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ
2. การควบคุมติดตามและกำกับดูแล
3. แผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการทำงาน
4. นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้
5. จัดระบบบริการสำหรับงานที่เกี่ยวข้องกันหลายส่วนราชการ ให้มีความชัดเจน
6. การปรับปรุงหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎหมาย
7. จัดตั้งศูนย์บริการร่วมในกระทรวง จังหวัด และอำเภอ

หมวด 6 การปรับปรุง ภารกิจของ ส่วนราชการ (ม.33-36)

1. ให้ส่วนราชการทบทวนภารกิจของตน
2. ให้ส่วนราชการปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับภารกิจ
3. ห้ามจัดตั้งส่วนราชการที่มีภารกิจลักษณะเดียวกับที่ยุบเลิก
4. ทบทวนกฎหมายให้ทันสมัย

หมวด 7 การอำนวยความสะดวกและการ ตอบสนองความต้องการของ ประชาชน (ม.37-44)

1. กำหนดมาตรฐานการบริการของส่วนราชการ
2. การจัดระบบรับคำร้องเรียน ความเห็น และข้อเสนอแนะของประชาชน
3. การจัดระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการบริการ
4. การปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบ ที่เป็นอุปสรรคต่อส่วนราชการอื่น
5. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ

หมวด 8 การประเมินผล การปฏิบัติราชการ (ม.45-49)

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการความคุ้มค่า โดยผู้ประเมินอิสระ
2. ประเมินผลการปฏิบัติงานเฉพาะตัว และหน่วยงาน
3. ให้รางวัลตอบแทนส่วนราชการ และข้าราชการ

หมวด 9 เบ็ดเตล็ด (ม.50- 53)

1. กำหนดเงื่อนไขและมาตรการอื่นเพิ่มเติมได้
2. การลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำแผนงานตามที่กฎหมายอื่นกำหนด
3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติตามแนวทางนี้ด้วย

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

Strategic Management

แนวนโยบายของรัฐบาล

Result Based Management

ม.13 แผนการบริหารราชการแผ่นดิน

Participation Transparency & Responsive Customer-Driven

ม.9(2) แผนปฏิบัติราชการมีเป้าหมาย
ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัดผลสำเร็จ
(3) จัดให้มีการติดตามประเมินผล
การปฏิบัติราชการ

ม.15 แผนนิติบัญญัติ

ม.16 - ม.17 แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี
และ แผนปฏิบัติราชการประจำปี

ม.8 (3) วิเคราะห์ผลดี/เสียก่อนเริ่มดำเนินการ
(4) รับฟังความเห็นประชาชน
(5) หากเกิดปัญหาอุปสรรค ให้รีบแก้ไข
โดยเร็ว

ม.10 การบริหารราชการ
แบบบูรณาการร่วมกัน

ม.33 ปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ
ทบทวนภารกิจ อำนาจหน้าที่ โครงสร้าง
และอัตรากำลัง
ม.35 ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบที่อยู่ใน
ความรับผิดชอบ เพื่อยกเลิก ปรับปรุง หรือ
จัดให้มีขึ้นใหม่ ให้ทันสมัย สอดคล้องกับ
ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง
โดยคำนึงความสะอาด และลดภาระประชาชน

ม.41 หากมีข้อร้องเรียนต้องแก้ไขและ
ให้แจ้งผลการดำเนินการผ่าน IT
ม.42 ให้แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เป็น
อุปสรรค และกรณีได้รับการร้องเรียน
ให้พิจารณาโดยทันที และชี้แจง
ผู้ร้องเรียน/เสนอแนะ ภายใน 15 วัน

KM/LO

ม.11 องค์การแห่งการเรียนรู้

เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

VFM/ Activity-Based Costing

ม.21 ให้จัดทำบัญชีต้นทุน
ในงานบริการสาธารณะ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ม.37 กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ
ม.38 ส่วนราชการต้องตอบคำถาม หรือ แจ้งการ
ดำเนินการให้ทราบภายใน 15 วัน
ม.39 นำ IT มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

ม.23 จัดซื้อโปร่งใส
ม.24 ส่วนราชการที่มีอำนาจอนุญาต
อนุมัติ แจ้งผลให้ส่วนราชการที่ยื่น
คำขอภายใน 15 วันนับแต่ที่ได้รับคำขอ
ม.25 วินิจฉัยปัญหาโดยเร็ว
มติคณะกรรมการผูกพันส่วนราชการ
ที่มีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการ
ม.26 ส่งการเป็นลายลักษณ์อักษร
ม.43 การปฏิบัติราชการใดๆ โดยปกติ
ให้ถือเป็นเรื่องเปิดเผย
ม.44 เผยแพร่ข้อมูล งบประมาณ รายจ่ายแต่ละปี

ม.22 การประเมินความคุ้มค่า
ในการปฏิบัติภารกิจของรัฐ

ม.27 กระจายอำนาจการอนุญาต อนุมัติ
เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และลดขั้นตอน
การปฏิบัติราชการ
ม.29 จัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลา
ม.30 - ม.32 ศูนย์บริการร่วม

ม. 52 – ม.53 ให้ อปท. องค์การมหาชน และ
รัฐวิสาหกิจ จัดทำหลักเกณฑ์การบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี ตามแนวทาง พรฎ. นี้

ม.45 มีคณะผู้ประเมินอิสระ ประเมินผลสัมฤทธิ์
คุณภาพการให้บริการ/ความพึงพอใจประชาชน
ม.46- ม.47 ประเมินผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
ม.48- ม.49 เงินรางวัล

Business Process Reengineering

Accountability

1

กรอบความคิดเบื้องต้นและความเป็นมาของธรรมาภิบาล

2

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

3

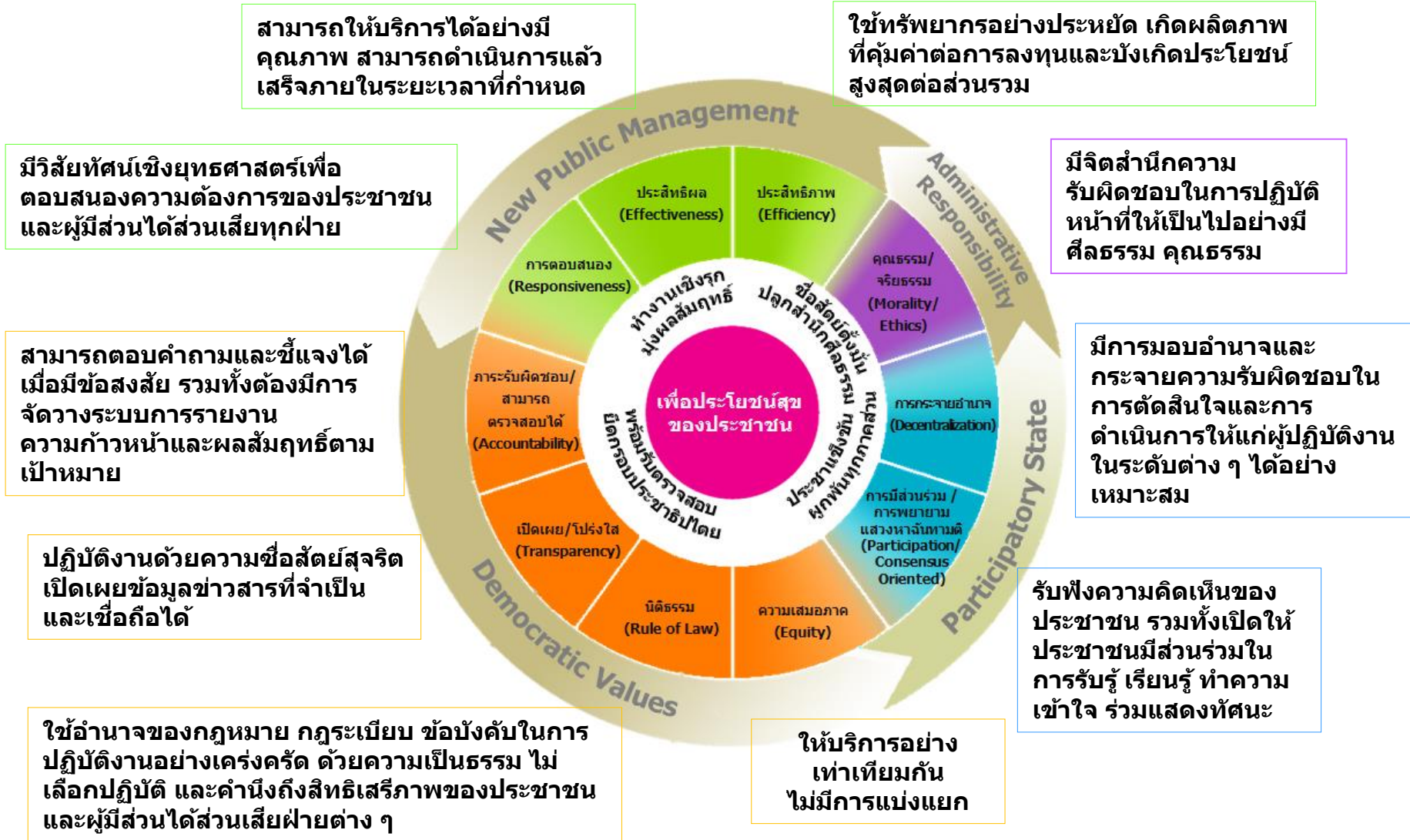
หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework)

(ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 เรื่องข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาล ฯ)

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework)

BACK UP

ความหมายของธรรมาภิบาล

หลักการสำคัญ	หลักการย่อย	ความหมาย
การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)	1. หลักการตอบสนอง (Responsive)	ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม
	2. หลักประสิทธิผล (Effective)	ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้ บรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์การ มีการ วางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมี มาตรฐาน มีการจัดการและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการ ติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
	3. หลักประสิทธิภาพ / คุ่มค่า (Efficiency / Value for money)	ในการปฏิบัติราชการต้อง ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพที่ คุ้มค่า ต่อการลงทุนและบ่งเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการ ลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ซ้ำสมัยและไม่มีความจำเป็น

หลักการสำคัญ	หลักการย่อย	ความหมาย
ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility)	4. คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics)	ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ

หลักการสำคัญ	หลักการย่อย	ความหมาย
ประชาธิปไตย (Participatory State)	5. หลักการกระจายอำนาจ (Accountability)	ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม
	6. การมีส่วนร่วม/ การพยายามแสวงหา ฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented)	ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน รวมถึงร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หลักการสำคัญ	หลักการย่อย	ความหมาย
ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value)	7. หลักความเสมอภาค (Equity)	ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย
	8. หลักนิติธรรม (Rule of Law)	ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของฝ่ายต่างๆ
	9. หลักเปิดเผย / โปร่งใส (Transparency)	ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย
	10. ภาระรับผิดชอบ/ สามารถตรวจสอบได้ (Accountability)	ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

การป้องกันการทุจริตและการปลูกฝังทัศนคติให้ต่อต้านการทุจริต

- การป้องกันการทุจริต เป็นมาตรการเพื่อใช้ลดโอกาสในการกระทำการทุจริตให้ยากขึ้นหรือไม่ให้เกิดขึ้น เช่น มาตรการป้องกันการกระทำที่เป็น การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม การแสดง บัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน การเปิดเผยวิธีการคำนวณราคากลาง และการจัดทำบัญชีรับจ่ายของโครงการ มาตรการลดการใช้ดุลพินิจของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- การปลูกฝังทัศนคติให้ต่อต้านการทุจริต โดยการปลูกฝังระบบคิธฐานสอง และจิตสาธารณะ

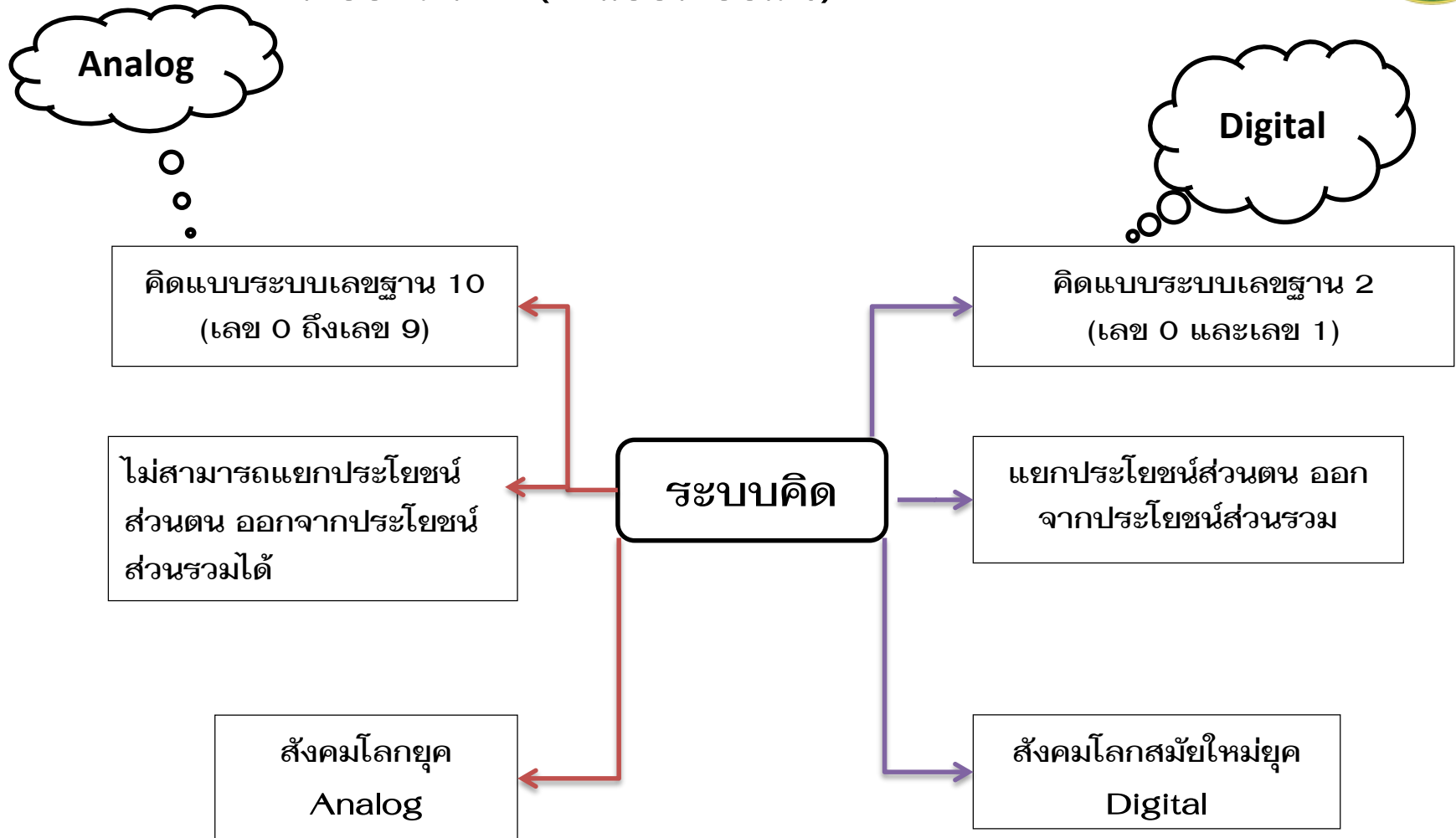
แก้ “ทุจริต” ต้องคิดเป็น

กระบวนการทางความคิด (Mind Set)

ระบบความคิด (คิดแบบระบบเลข)

ระบบความคิด (คิดแบบระบบเลข)

คิดแบบฐาน 10 (Analog)

ระดับของผิด ถึงถูก

ผิด 0.....1.....2.....3.....4.....5.....6.....7.....8.....9 ถูก

คิดแบบฐาน 2 (Digital)

คิดแยกแยะ ถูก-ผิด

0 เท่ากับ ไม่ใช่ /ผิด

1 เท่ากับ ใช่/ถูก

การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง (Digital)

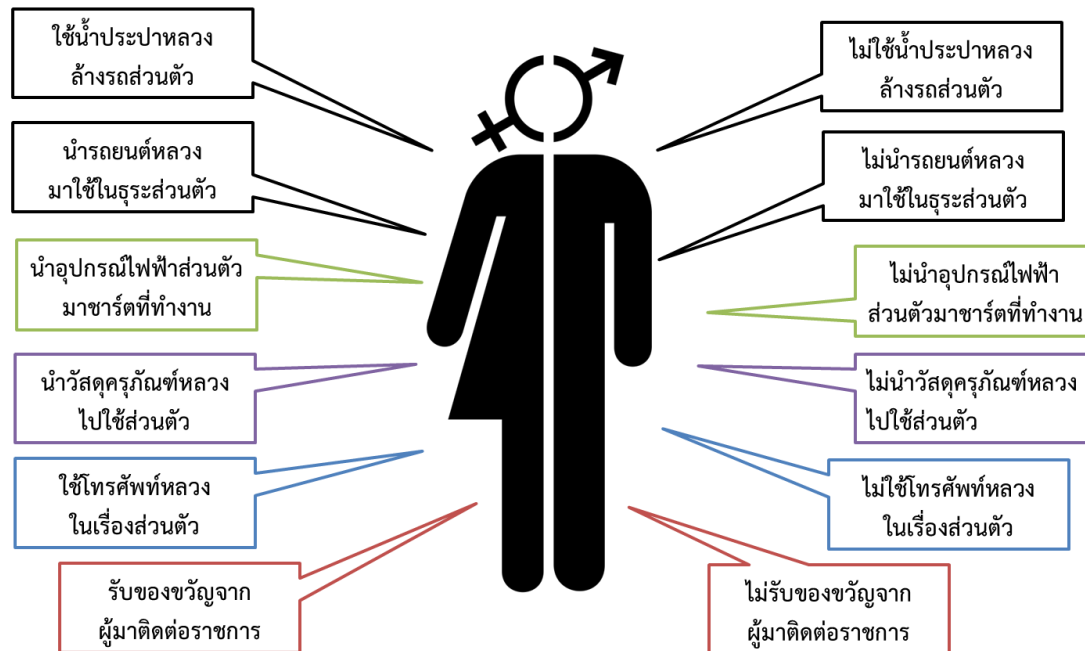
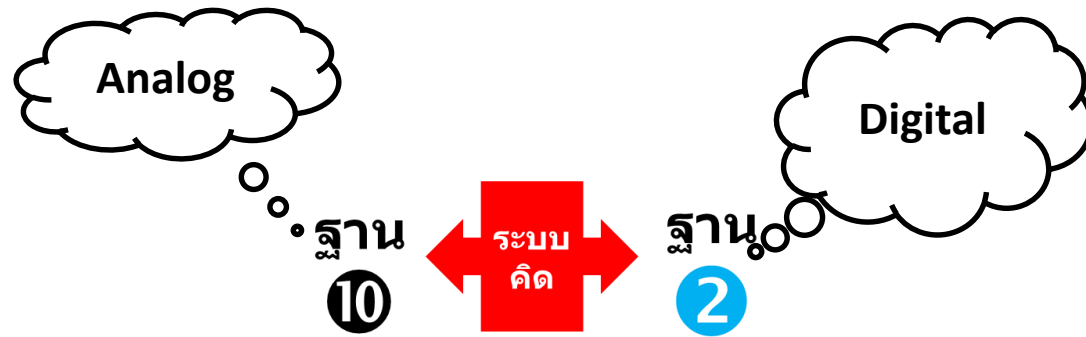
การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบการคิดที่สามารถแยกออกอย่างชัดเจนว่า สิ่งไหน ถูกสิ่งไหนผิด สิ่งไหนทำได้สิ่งไหนทำไม่ได้ สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตนสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำมาปะปนกัน ไม่นำสิ่งของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือของหน่วยงานเหนือกว่าประโยชน์ของส่วนตน ไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบ (Analog)

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีระบบการคิดที่นำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันไปหมด แยกแยะไม่ออกว่าสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตนสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม นำสิ่งของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเหนือกว่าประโยชน์ของส่วนรวมหรือของหน่วยงาน จะคอยแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการเพื่อตนเอง เครือญาติ หรือพวกพ้อง กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะต้องยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

เป็นอีกหนึ่งคดีตัวอย่าง

กรณีศาลอาญาตัดสิน คดีที่อัยการเป็นโจทก์ฟ้องนพ.ชัยวัน เจริญโชคทวี อดีตคณบดีคณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล และอดีตกรรมการแพทยสภา

ฐานเป็นเจ้าพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตาม ป.อาญามาตรา 151 และ 157

กล่าวคือเมื่อ ค.ศ. 2558 นพ.ชัยวัน ขณะนั้นเป็นคณบดี ใช้อำนาจสั่งการนำทรัพย์สินราชการ ประกอบด้วย แก้ว 100 ตัว พร้อมผ้าปลอกคลุม เครื่องถ่ายวิดีโอ เครื่องเล่นวิดีโอ กล้องถ่ายรูป ผ้าเดินที่

ไปใช้ในงานแต่งลูกสาวที่บ้านพักส่วนตัว

รวมทั้งรถยนต์ รถตู้อีก 4 คัน ไว้ใช้รับ-ส่งเจ้าหน้าที่และชนอายุอุปการณ

เข้าข่ายใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนตัว อันเป็นการเสียหายแก่รัฐและคณะแพทยศาสตร์ฯ

ต่อมาในก.ย. ปีเดียวกัน ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดวินัยและอาญากับนพ.ชัยวัน จึงมี

ทิ้งหมัดเข้ามุม คดีตัวอย่าง

การฟ้องร้องต่อศาล

ศาลพิเคราะห์พยานหลักฐานแล้วเห็นว่า การกระทำเป็นการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ตามฟ้องจริง

พิพากษาจำคุก 5 ปี ปรับ 2 หมื่นบาท เนื่องจากรับสารภาพ จึงลดโทษกึ่งหนึ่งเหลือ 2 ปี 6 เดือน ปรับ 1 หมื่นบาท

จำเลยจำคุกผิดและชดใช้ค่าเสียหายคืนแก่รัฐทันที ประกอบกับเป็นแพทย์ทำคุณประโยชน์ให้สังคม และไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน

จึงให้รอการลงโทษเป็นเวลา 2 ปี

ดังที่กล่าวคดีนี้คือคดีตัวอย่าง โดยเฉพาะกับบรรดาข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แพทย์ พยาบาล ครู ทหาร ตำรวจ ฯลฯ ซึ่งมีอำนาจตำแหน่งใหญ่โต

แล้วใช้อำนาจแบบรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ไม่คิดว่าจะมีคนเอาไปเป็นเรื่องเชกบิลย้อนหลัง เพราะปกติก็เห็นคนอื่นๆ เขาทำกัน ก็เป็นอุทาหรณ์สอนใจกันไป

ข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐคนไหน ยังมีพฤติกรรมนำทรัพย์สินของหลวงไปใช้ในทางส่วนตัว ก็ต้องรีบเลิกเสียตั้งแต่ตอนนี้

ไม่อย่างนั้น ถ้าเกิดมีข้าราชการด้วยกันหรือชาวบ้านไปพบเห็นพฤติกรรม เอาเรื่องไปร้องป.ป.ช. ชี้มูลส่งฟ้องศาล

อุตุสำหรับราชการมาหลายสิบปี ต้องมามากมายด้วยเรื่องแบบนี้

มองยังใจก็ไม่คุ้ม

มันฯ มือสือ

จำคุก ๒ ปี ๖ เดือน "หมอชัยวัน" ฐานใช้รถหลวงงานแต่งลูกสาว

ศาลอาญาพิพากษาจำคุก ๒ ปี ๖ เดือน ปรับหมื่นบาท “นายแพทย์ชัยวัน เจริญโชคทวี อดีตคณบดีคณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล นำรถหลวง-อุปกรณ์ไปใช้ในงานแต่งลูกสาว สุดหรูทั้งที่บ้าน ที่โรงแรม โดยศาลยังปรานี ลดเหลือจำคุก ๒ ปีครึ่ง ปรับหนึ่งหมื่นบาท โดยโทษจำคุกให้รอลงอาญา ๒ ปี

ศาลอาญารัชดา อ่านคำพิพากษา ในคดีที่อัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายแพทย์ชัยวัน เจริญโชคทวี อดีตคณบดีคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และ ๑๕๗

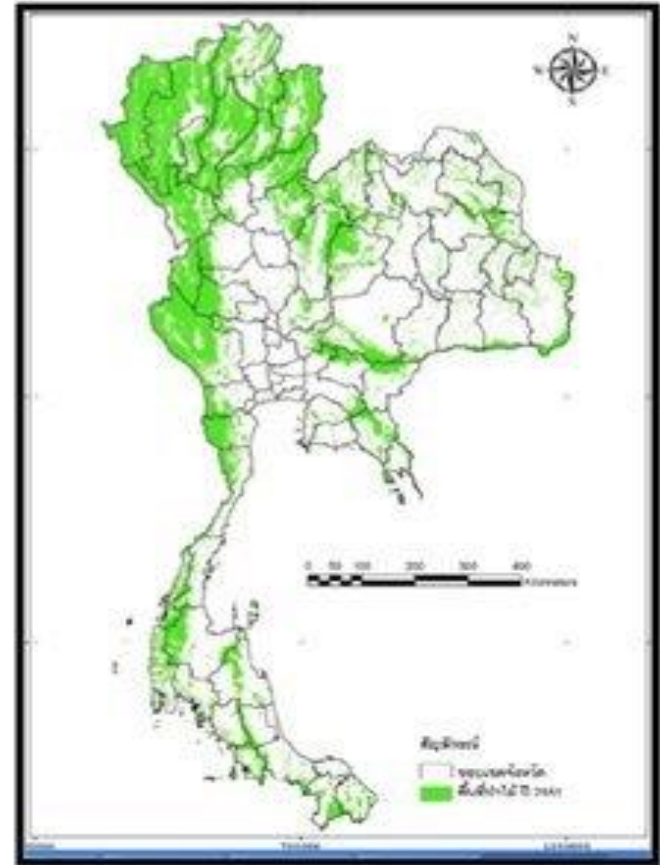
จากกรณี เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔ ขณะจำเลย ดำรงตำแหน่งคนบดี
คณะแพทยศาสตร์ ได้ใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต ด้วยการสั่งให้เจ้าหน้าที่นำเก้าอี้
๑๐๐ ตัว พร้อมผ้าปกคลุมเก้าอี้ / เครื่องถ่ายวิดีโอ ๒ เครื่อง / เครื่องเล่นวิดีโอ /
กล้องถ่ายรูป และผ้าเต็นท์ หลายผืน เพื่อนำไปใช้ในงานวิवाห์บุตรสาวจำเลยที่
บ้านพักส่วนตัว รวมทั้งรถยนต์ รถตู้ ส่วนกลางอีก ๔ คัน เพื่อใช้รับส่งเจ้าหน้าที่
เข้าร่วมพิธี และขนย้ายอุปกรณ์ ทั้งที่บ้านพักและงานฉลองมงคลสมรสที่โรงแรม
ซึ่งล้วนเป็นทรัพย์สินของทางราชการ

การกระทำของจำเลยนับเป็นการใช้อำนาจโดยทุจริต เพื่อประโยชน์
ส่วนตัว อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ และคณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล ต่อมา
เดือน กันยายน ๒๕๕๖ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
หรือ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดวินัยและอาญากับจำเลย โจทก์จึงขอให้ศาลพิพากษา
ลงโทษจำเลยตามความผิดด้วย ครั้งแรกจำเลยให้การปฏิเสธ แต่ต่อมา ให้การรับ
สารภาพไม่ต่อสู้คดี

ศาลพิเคราะห์พยานหลักฐานโจทก์แล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลย เป็นการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ตามฟ้อง จึงพิพากษาให้จำคุก ๕ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท คำให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดี ลดโทษให้ กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลยไว้ ๒ ปี ๖ เดือนและปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท

อย่างไรก็ดีจำเลยได้สำนึกผิด และชดใช้ค่าเสียหายคืนให้แก่รัฐทันที ประกอบกับเป็นแพทย์ทำคุณประโยชน์ต่อสังคม และไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ศาลจึงเห็นควรให้รอลงอาญา

ภาพเปรียบเทียบแผนที่ป่าไม้ไทย ปี 2506 – ปัจจุบัน

แผนที่แสดงป่าไม้ที่สืบทอดได้จากกองค้นคว้า กรมป่าไม้เมื่อ ปี 2506 เปรียบเทียบกับแผนที่พื้นที่ป่าไม้ปัจจุบัน

ตะลึง ภาพแผนที่ป่าไม้ไทย อดีต — ปัจจุบัน สุดใจหายพื้นที่ป่าสดกว่าครึ่ง (ต่อ)

วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ มีรายงานที่สร้างความตกตะลึงและความตระหนักถึงวิกฤตด้านทรัพยากรป่าไม้ของไทย ให้แก่ผู้ที่ได้พบเห็นไปตาม ๆ กัน สำหรับภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้ในอดีตเมื่อเทียบกับยุคปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าพื้นที่สีเขียวในประเทศไทยนั้นลดหายไปมากกว่าครึ่ง เมื่อเทียบจากอดีตเมื่อ ๑๐ กว่าปีก่อน

โดยหากย้อนกลับไปดูภาพจากอดีต ในแผนที่แสดงป่าไม้ เมื่อปี ๒๕๐๖ พบว่าประเทศไทยนั้นอุดมไปด้วยพื้นที่สีเขียวของป่าไม้อยู่ในทั่วทุกภูมิภาค แต่เมื่อเทียบกับแผนที่แสดงป่าไม้ที่ใช้กันในปัจจุบัน พบว่าพื้นที่ป่านั้นได้ลดลงอย่างน่าใจหาย มีเพียงภาคเหนือและตะวันตกเท่านั้นที่ยังคงมีพื้นที่สีเขียวให้เห็นมากที่สุด

ความหมายของฐานความคิด

- ฐานความคิดหรือกรอบความคิด(Mindset) เป็นกลุ่มของความเชื่อหรือวิธีการคิดที่ส่งผลต่อพฤติกรรม มุมมอง และทัศนคติ

ฐานความคิดของสังคมไทย

- ดูรายงานการวิจัยเรื่อง กฎหมายตราสามดวง : แนวนองสังคมไทย โดยวินัย พงศ์ศรีเพียรและคณะ , ๒๕๔๗
สนับสนุนโดย สกว.

๑. บังเอิญบุคคลไม่ว่าข้าราชการหรือไพร่ในสังคมไทยสมัยจารีต อาจเปลี่ยนสถานภาพทางสังคมขึ้นลงโดยไม่รู้เคอะเขินนัก ไพร่อาจเปลี่ยนสภาพเป็นทาสเชิงกระยาดอกเบี้ยชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหานี้สินและเศรษฐกิจ กล่าวคือ ขายตัวลงเป็นทาสเพื่อเอาเงินไปใช้หนี้ แล้วเอาตัวเองจำนองไว้ โดยที่เจ้าหนี้ไม่กักกันตัวแต่ปล่อยให้ไปทำงานค้าขายเพื่อส่งดอกเบี้ย คนอื่นอาจตกเป็นทาสด้วยเหตุผลทางการเมือง ทาสดูเหมือนจะมีเสรีภาพค่อนข้างมาก เช่น มีหลักฐานในพระราชกำหนดเก่าว่า ทาสเข้าเล่นการพนันในบ่อนเบี้ย เป็นต้น รองศาสตราจารย์วุฒิชัย มุลศิลป์ ได้ตั้งข้อสังเกตที่น่ารับฟังว่า แม้ในสมัยปัจจุบันบุคคลที่มีเชื้อสายมาจากทาสในสังคมญี่ปุ่นจะได้รับการดูแลอย่างมาก กรณีนี้แตกต่างจากสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งไม่เคยมีการสอบถามเงื่อนไขสำคัญว่าใครเป็นครัวทาสมาก่อน ส่วนข้าราชการระดับต่างๆ นั้น อาจเลื่อนฐานะขึ้นลงกันอย่างง่ายๆ เพียงข้ามวันข้ามคืน เพราะพระมหากษัตริย์ทรงเป็น มหาสมมติเทพ จะให้ผู้น้อยเป็นผู้ใหญ่ก็ได้ หรือให้ผู้น้อยเป็นผู้ใหญ่ก็ได้

๒. ความสำคัญของพิธีกรรม เนื่องจากราชสำนักเป็นศูนย์กลางของระบบวัฒนธรรม การประกอบพระราชพิธีต่างๆ ทั้งในส่วนที่เป็นพิธีกรรมเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของบ้านเมือง เช่น การพระราชพิธีแรกนา หรือ พระราชพิธีส่วนองค์พระมหากษัตริย์ทั้งหลาย และพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ข้าทูลละอองต้องเข้าร่วม เพราะพิธีกรรมเหล่านี้มีความสำคัญเชิงสัญลักษณ์ ธรรมเนียม การเข้าเฝ้าในการพระราชพิธีหรือในโอกาสที่ทรงออกว่าราชการเป็นรากฐานของการจัดระเบียบฐานะข้าทูลละออง และลำดับชั้นแห่งเกียรติยศของราชินิกุล เสนาบดีและอมาตย์น้อยใหญ่ เกียรติยศของเสนาบดีและข้าราชการน้อยใหญ่ อยู่ที่เครื่องยศ ซึ่งได้รับพระราชทานประกอบยศศักดิ์ เวลาเสนาบดีและข้าราชการขึ้นเครื่องคานห่านไปที่ใด ต้องมีบริพารนำเครื่องยศไปด้วยเพื่อแสดงอำนาจ ครั้นผ่านไปทางใด ไพร่บ้านพลเมืองก็ต้องนบ นอบเปิดทางให้แก่ขบวนนั้นก่อน สิ่งเหล่านี้ยังคงอยู่กับสังคมไทยร่วมสมัย คงไม่มีประเทศใดในโลกเทียบกับประเทศไทยได้ เมื่อกล่าวถึงการที่ขุนนางการเมืองยังใช้อภิสิทธิ์ปิดถนน ชาวตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกับเสนาบดีไทยสมัยอยุธยาต่างได้ให้ข้อสังเกตว่า คนไทยให้ความสำคัญแก่พิธีกรรมมาก และดูเหมือนจะให้ความสำคัญแก่สาระที่จะเจรจกันน้อย สังคมไทยในปัจจุบันก็ให้ความสำคัญแก่พิธีกรรมมากกว่าเนื้อหา สังเกตได้จาก ในการจัดประชุมสำคัญๆ ของหน่วยงานต่างๆ ผู้ดำเนินการอาจให้ความสำคัญแก่ประเด็นที่ว่า แจกัน ดอกไม้ควรตั้งที่ใด หรือใครควรนั่งที่ใด จะรับประทานอาหารอะไรมากกว่าเนื้อหาว่าการประชุมเสียอีก

๓.ระบบอุปถัมภ์และระบบเครือญาติ ลักษณะเด่นของสังคมไทย คือ ระบบอุปถัมภ์ และระบบเครือญาติ เนื่องจากความคิดหลักในการปกครองของไทยคือ ควบคุมกำลังคนเป็นขั้นๆ ไป ทำให้ทุกคนที่ไม่ใช่ข้าราชการและลูกข้าราชการมีบรรดาศักดิ์ต้องขึ้นทะเบียนเป็นไพร่หลวง หรือไพร่สมอยู่ในปกครองของเจ้าหมู่ ไพร่สมเป็นไพร่ที่เป็นกำลังของเจ้านายและข้าราชการผู้มีบารมี จึงเท่ากับเจ้าอยู่ในอุปถัมภ์ของเจ้าหมู่ ทำให้มีผู้คุ้มครอง ส่วนระบบเครือญาติมีความสำคัญเพราะเครือญาติมีส่วนได้ส่วนเสียกับบุคคลในตระกูลในระบบกฎหมายไทยโบราณ ผู้ใดได้ดีเครือญาติก็มักได้ดีด้วยกัน ตกอับก็ตกอับด้วยกันทั้งหมด เช่น ในการถูกริบราชบาตร เป็นต้น ระบบอุปถัมภ์และระบบเครือญาติ ยังมีอิทธิพลในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการเมืองและระบบราชการ ถือเป็นการสืบทอดทางวัฒนธรรมที่เราเข้าใจได้จากการศึกษาพระไอยการต่างๆ ในกฎหมายตราสามดวง

๔. ความเชื่อในไสยศาสตร์และวิญญานนิยม ความเชื่อในไสยศาสตร์และวิญญานนิยม ยังเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของคนไทยทั่วไป ดังเช่นเมื่อต้อง “ต่อพิสูท” หรือ พิสูจน์ความจริง ขั้นสุดท้ายเมื่อขาดพยานหลักฐานและพยายบุคคลที่ชี้ขาดไปทางใดทางหนึ่งได้ คู่ความก็อาจเลือกหนทางของไสยศาสตร์เข้ามาเป็นเครื่องช่วยตัดสิน เช่น ดำน้ำดูยเพลิง หรือ ล้วงตะกั่ว เป็นต้น ดังปรากฏในพระไอยการพิสูจน์ดำน้ำดูยเพลิง แต่คนไทยไม่ไว้วางใจใครแม้กระทั่งเทวดา เพราะเมื่อเชิญภูติเชิญเทวดามาเป็นพยานในการพิสูจน์แล้ว หากเทวดาลำเอียงเข้าข้างคู่ความข้างหนึ่งข้างใด ก็มีคำสาปแช่งที่เป็นเงื่อนไขให้เทวดาตกนรกเหมือนกัน

๑๘ ดู. พระราชกำหนดเก่า ฉบับที่ ๕๑ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๒๘๔ ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าบรมโกศฯ หมิ่นภัยฉกรรจ์ นวนมีนตำรวจนอก ต่อกพระราชอาญาเขียนและถอนฟันทั้ง เพราะเชื่อนามพระยายมราช เพียงว่า พระยม เจษฎา โดยไม่ได้เรียกให้สิ้นชื่อ

๑ สถานภาพการศึกษากฎหมายตราสามดวง ๕

สาเหตุของปัญหา

- รากฐานความเชื่อในอดีตขุนนางค้าขายได้ไม่เป็นที่น่ารังเกียจ
- ตำแหน่งทางราชการนำมาซึ่งผลประโยชน์
- ไม่แยกเรื่องประโยชน์ส่วนบุคคล/ประโยชน์ส่วนรวม
- ทักษะคติของคนในสังคมพัฒนาไม่ทันระบบกฎหมายที่นำมาใช้

การเปลี่ยนฐานความคิดของคนในสังคมไทย

- สามารถแยกแยะว่าเรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม(มีทักษะในการคิด)
- เข้าใจเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
- ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว(มีจิตสาธารณะ)
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือประโยชน์ส่วนตัว
- ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๕(๑) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐอย่างน้อยต้องปฏิบัติตนโดย แยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชนเหนือประโยชน์ส่วนตัวและของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ตนสังกัด

แนวความคิดพื้นฐาน : ประโยชน์สาธารณะ

- รัฐโดยองค์การของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดูแลรักษาประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ
- แต่ในกรณีที่ประโยชน์ส่วนตัวของเอกชนไม่สอดคล้องกับประโยชน์สาธารณะจะต้องให้ประโยชน์สาธารณะอยู่เหนือประโยชน์ส่วนตัวของเอกชน

ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับรัฐ

สถานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีความสัมพันธ์กับรัฐ **2** สถานะ

สถานะหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานให้กับรัฐหรือตัวแทนของรัฐ

กับอีกสถานะหนึ่ง คือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นเอกชนคนหนึ่ง

องค์ประกอบของผลประโยชน์ทับซ้อน

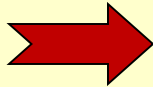
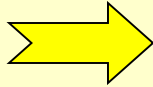
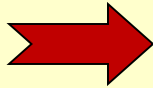
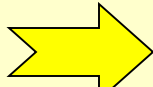
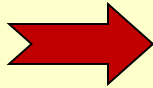
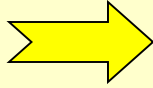
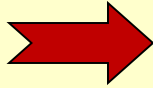
ไมเคิล แม็คโดนัลด์ (Michael McDonald)

แบ่งองค์ประกอบของผลประโยชน์ทับซ้อน ออกเป็น 3 ประการ

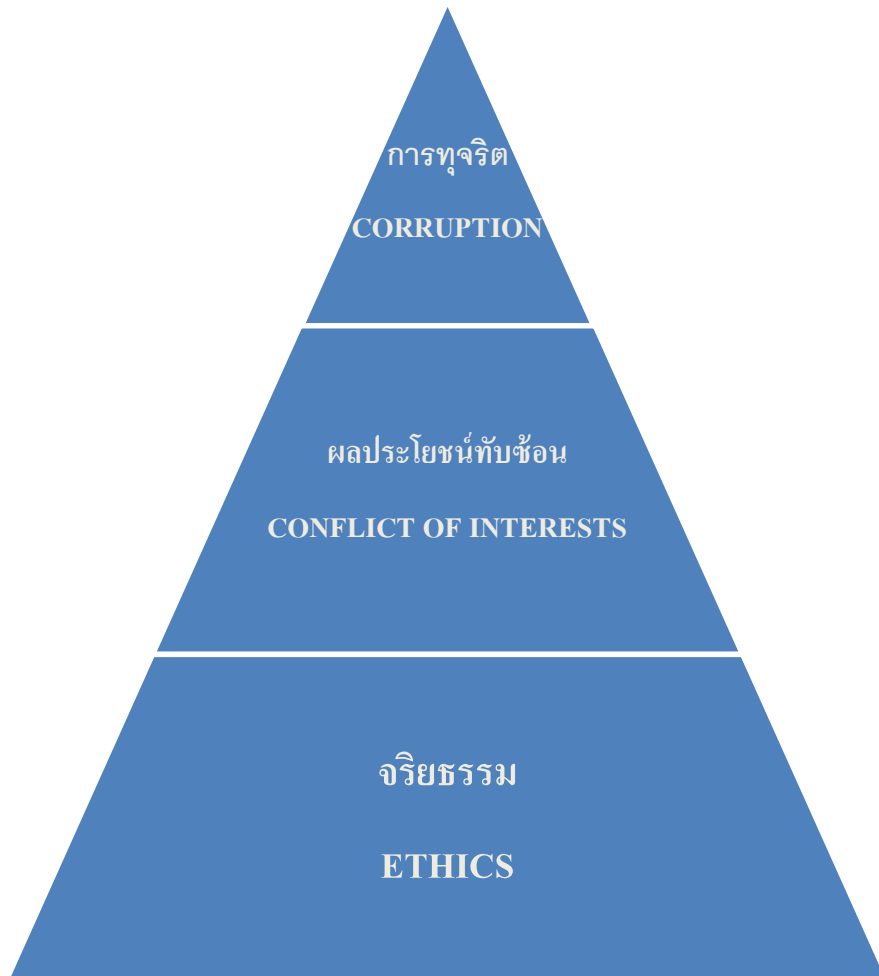
- (1) เป็นประเด็นเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนบุคคลหรือผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งส่วนใหญ่มักเกี่ยวพันกับเงินและทรัพย์สินหรือรูปแบบอื่นๆ ที่ทำให้ผู้รับพึงพอใจ
- (2) เป็นเรื่องของการใช้อำนาจหน้าที่และดุลพินิจในการตัดสินใจ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
- (3) เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้สถานะและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพนักงานของรัฐ โดยขาดหลักจริยธรรมพื้นฐานในวิชาชีพของตน

ตน

รูปแบบความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

● การรับประโยชน์ต่างๆ (Accepting Benefits)		รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคจากลูกค้าของหน่วยงาน
● การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-Dealing) หรือเป็น คู่สัญญา (Contracts)		มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด
● การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post –Employment)		ลาออกจากหน่วยงานเพื่อไปทำงานในหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน
● การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting)		ตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่แข่งขันหรือรับงานจากหน่วยงานต้นสังกัด
● การรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information)		ใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง
● การใช้สมบัติของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using Employer, Property for Private advantage)		นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ในงานส่วนตัว
● การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork-Barrrelling)		รมต.อนุมัติโครงการไปลงในพื้นที่ตนเอง, ใช้งบสาธารณะเพื่อหาเสียง

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ประโยชน์ทับซ้อน และคอร์รัปชัน

ทุกประเทศมีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนทั้งในด้าน
ของการกระทำและบทลงโทษ

บางประเทศมีกฎหมายบัญญัติห้ามกระทำการแต่
อีกหลายประเทศไม่มีกฎหมายบัญญัติข้อห้ามไว้

ขึ้นอยู่กับการศึกษาของคนในแต่ละสังคม

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต

ค.ศ.2003

- ข้อ 8 จรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1.....

2.....

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามบทบัญญัติของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาถึงแนวคิดริเริ่มที่เกี่ยวข้องขององค์การระดับภูมิภาค องค์การระหว่างภูมิภาคและองค์การพหุภาคี เช่น จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งระบุในภาคผนวกของข้อหมติสหประชาชาติ เช่น จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งระบุในภาคผนวกของข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 51/59 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 1996 ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน

4.....

กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ ประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (1)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
1.	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 265 มาตรา 266 มาตรา 265 มาตรา 266 มาตรา 267 มาตรา 268 มาตรา 265 มาตรา 266 มาตรา 267 มาตรา 268 และมาตรา 284 วรรคสี่ มาตรา 269	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร,สมาชิกวุฒิสภา, นายกรัฐมนตรี,รัฐมนตรี, ผู้บริหารท้องถิ่น,สมาชิกสภาท้องถิ่น นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
2.	พระราชบัญญัติจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543	นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี	พ้นจากตำแหน่ง
3.	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)		

กฎหมาย ที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ ประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (2)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
3.1	มาตรา 100	เจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตำแหน่ง (ปัจจุบันกำหนด ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรี) การ กระทำของคู่สมรสให้ถือว่าเป็นการกระทำ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	เป็นความผิดฐาน ทุจริตต่อหน้าที่ จำคุกไม่เกินสาม ปีหรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ
3.2	มาตรา 103	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	เป็นความผิดฐาน ทุจริตต่อหน้าที่ จำคุกไม่เกินสาม ปีหรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมาย ที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ ประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (3)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
4.	กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
4.1	พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 มาตรา 11 มาตรา 36,37,37/1	สมาชิกสภาจังหวัด ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
4.2	พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 มาตรา 18 ทวิ มาตรา 48 จตุทศ	สมาชิกสภาเทศบาล ผู้บริหารเทศบาล	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
4.3	พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 มาตรา 48 ตี มาตรา 64/2	สมาชิกสภา อบต. ผู้บริหาร อบต.	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
4.4	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552		

กฎหมาย ที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ ประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (4)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
4.5	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 22 , มาตรา 58 มาตรา 51,มาตรา 58	สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร,สมาชิกสภาเขต ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง

กฎหมาย ที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ ประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (5)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทกำหนดลงโทษ
5.	พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและ พนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม จนถึงฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 5(8),(9),(10) มาตรา 8 ตี (12)	กรรมการ ผู้บริหาร	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
6.	พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 ซึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย ไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 18(6),(7) มาตรา 28/17(8),(9)	กรรมการ ผู้ว่าการ	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง

กฎหมาย ที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ ประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (6)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทกำหนดลงโทษ
7	ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘๐ กำหนดให้ทุกหน่วยงานนำเรื่อง การการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมซึ่งเป็น ๑ ใน ๙ ของค่านิยมหลักที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดไปกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของประมวลจริยธรรมด้วย	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	ผิดวินัยและถอดถอนออกจากตำแหน่งกรณีผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและนักการเมืองระดับชาติกระทำความผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ผลการดำเนินการ(๑)

- ๑. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๒- ๑๔/๒๕๕๓ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ วินิจฉัย ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยจำนวน ๖ คน เนื่องจาก
 - ๑.๑ กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จำนวน ๓ คน
 - ๑.๒ กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)และวรรคสาม จำนวน ๒ คน
 - ๑.๓ กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง(๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จำนวน ๑ คน

ผลการดำเนินการ(๒)

๒. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑
วินิจฉัยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขสิ้นสุดลงเมื่อพ้นกำหนด
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง(๗) ประกอบมาตรา ๒๖๙
เนื่องจาก คู่สมรสถือหุ้นในบริษัทจำกัดเกินกว่าร้อยละห้า โดยรัฐมนตรี
มิได้แจ้งให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช.ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ได้รับแต่งตั้งและมิได้โอนหุ้นในบริษัทให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อ
ประโยชน์ของผู้ถือหุ้นให้บริหารหรือจัดการแทน

ผลการดำเนินการ(๓)

- คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม.๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑/๒๕๕๐ พิพากษาจำคุกอดีตนายกรัฐมนตรี ๒ ปี เนื่องจากมีความผิดตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐(๑) และมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง เพราะขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คู่สมรสได้เข้าไปเป็นคู่สัญญา กับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งเป็น หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการกระทำที่เป็น ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

- สังคมไทยยอมรับการกระทำที่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ซึ่งมีระดับความร้ายแรงมากกว่าการกระทำที่เป็นขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
- เอแบคโพลล์แถลงผลการสำรวจทัศนคติของคนไทย ซึ่งสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จาก ๒๘ จังหวัด จำนวน ๓,๙๗๑ ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔-๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ พบว่าแนวโน้มของประชาชนที่ยอมรับรัฐบาล
ทุจริตคอร์รัปชันแต่ทำให้ประเทศชาติรุ่งเรือง ประชาชนอยู่ดีกินดี ตนเองได้ประโยชน์
ยังคงสูงอยู่จากร้อยละ 63.2 ในปี 2551 มาอยู่ที่ร้อยละ 64.0
ในการสำรวจครั้งล่าสุด

สาเหตุของปัญหา

- ความไม่สัมพันธ์กันระหว่างปทัสถานทางกฎหมาย(Legal norms) กับ ปทัสถานทางสังคม (Social norms)

ก่อนสนธิสัญญาบาวริง(๑๘ เมษายน ๒๓๙๘) ไทยนำเข้าวัฒนธรรมและกฎหมายจากประเทศอินเดีย ผ่านมอญและเขมร

-วัฒนธรรม ฮินดู — พุทธ

-กฎหมาย พระธรรมศาสตร์และพระไอยการต่างๆ

ความสัมพันธ์ของคนในสังคมสัมพันธ์ในแนวดิ่ง(Vertical Social Affiliation)หรือ ตามลำดับชั้น(Hierarchy) ปรากฏใน พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน นาทหาร หัวเมือง พ.ศ. 1998

พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน นาทหาร หัวเมือง

พ.ศ. 1998

- พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน นาทหาร หัวเมือง พ.ศ. 1998 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นในแผ่นดิน [สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ](#) กษัตริย์ผู้ครองกรุงศรีอยุธยา เป็นกฎหมายที่กำหนดตำแหน่งศักดินา [บรรดาศักดิ์](#) ลำดับชั้น โครงสร้างส่วนราชการในระบบราชการ สมัยโบราณ เทียบได้กับ กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ในปัจจุบัน แต่ในกฎหมายนี้ได้กำหนด สุนันดรศักดิ์ประชาชนตั้งแต่ พระมหาอุปราชลงมาจนถึงพลเมืองชั้นต่ำสุดคือทาส พระไอยการนี้ กำหนดให้ประชาชนทุกคนมีศักดินาส่งต่ำ ตามความสำคัญในโครงสร้างสังคม โดยศักดินานี้กำหนดเป็นไร่

- กฎหมายที่กำหนดศักดินาในสังคมไทยได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมในรัชสมัยรัชกาลที่ ๒ รัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ คือ พระไอยการตำแหน่งนาเมือง นครศรีธรรมราช จ.ศ.๑๑๗๓(กฎหมายตราสามดวง ฉบับจัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ.๒๕๔๘ หน้า ๔๒๔) พระบรมราชโองการประกาศ ศักดินาทูต (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓ หน้า ๓๑๘) พระราชบัญญัติตำแหน่งศักดินาพระบรมวงศานุวงศ์ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔ หน้า ๒๖๕) พระราชบัญญัติ ศักดินาทหาร(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕ แผ่นที่ ๒๑) พระบรมราชโองการประกาศ ศักดินาผู้พิพากษาและข้าหลวง(ราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๙ แผ่นที่ ๒๔) พระราชบัญญัติศักดินาขุน หมื่น นายเวร เสมียน (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙ แผ่น ที่ ๓๐)

การเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายของไทย

- นำเข้ากฎหมายทางตะวันตกมาแทนกฎหมายที่นำเข้าจากอินเดีย เริ่มตั้งแต่กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑)
- มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕
- ความสัมพันธ์ของคนในสังคมตามกฎหมายในปัจจุบัน มีความสัมพันธ์ในแนวนอน (**Horizontal Social Affiliation**) ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรการเสริมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เป้าหมาย : เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการเสริมฯ “ทางกฎหมาย”

1 มาตรา 100

2 มาตรา 103

3 มาตรา 103/7

มาตรการเสริมฯ “ทางเทคนิค”

4 ITA

5 CAC
(Collective Action Coalition)

6 การตลาดเชิงสังคม
(Social Marketing)

➤ การกระชับความร่วมมือกับหน่วยงานหลัก
(Key Strategic Partner) โดยการจัดทำบันทึก
ข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)

บทบาทของ
สปจ.

การประเมินผลด้านคุณธรรมและความโปร่งใส
ในการดำเนินงานของหน่วยงาน ที่ครอบคลุมทุกมิติ
ทั้งในระดับบริหารงานของผู้บริหารและระดับการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่ ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน
ของหน่วยงาน วัฒนธรรมขององค์กร รวมไปถึงผลจาก
การดำเนินงานของหน่วยงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ผลการประเมิน จะมีคะแนนระหว่าง 0 – 100 คะแนน
โดยหากหน่วยงานที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง
ก็จะสะท้อนภาพลักษณ์การดำเนินงานที่มีคุณธรรมและความโปร่งใส
ในด้านต่างๆ ของหน่วยงาน

ความเป็นมาและความสำคัญของ ITA

พ.ศ. 2552 – 2555

- ศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- ลงนาม MOU เพื่อพัฒนาเครื่องมือ
- ทดสอบเครื่องมือ
- พัฒนากลอบแนวคิด

พ.ศ. 2556

ดัชนีวัดความโปร่งใส
ของหน่วยงานภาครัฐ (TI)

การประเมินคุณธรรม
ในการดำเนินงาน (IA)

พ.ศ. 2557 ถึงปัจจุบัน

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
ของหน่วยงานภาครัฐ
(Integrity and Transparency Assessment: ITA)

รัฐบาล

ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของระบบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2560

สภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ

ได้มีมติเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2559 เห็นชอบรายงาน เรื่อง การปฏิรูปมาตรการเสริมสร้างระบบบริหารงานที่มีธรรมาภิบาลในภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญส่วนหนึ่งว่า หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการประเมินตนเองผ่านโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และนำผลการประเมินไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อให้หน่วยงานนำไปปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการต่อต้านคอร์รัปชันขององค์กรให้มีความโปร่งใยิ่งขึ้น

กรอบการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (ต่อ)

การประเมินคุณธรรมและความ
โปร่งใส
ในการดำเนินงานของหน่วยงาน
ภาครัฐ
Integrity and Transparency
Assessment: ITA

ความโปร่งใส

- การให้เปิดเผย และเข้าถึงข้อมูล
 - การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
 - การให้เปิดเผย และเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน
- การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 - การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
 - การจัดการเรื่องร้องเรียน

ความพร้อมรับผิด

- ความพร้อมรับผิด
 - ความพร้อมรับผิดในการปฏิบัติงาน
 - ความพร้อมรับผิดในการบริหารงาน
- * เจตจำนงสุจริต *
 - เจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน

ความปลอดจากการทุจริต
ในการปฏิบัติงาน

- การถูกชี้มูลความผิด
- การทุจริตต่อหน้าที่
 - เรื่องชี้มูลความผิด
 - การรับสินบน
 - การใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์
- * ความปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย *
 - ความปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย

วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร

- การสร้างวัฒนธรรมสุจริตในหน่วยงาน
 - การสืบทอดวัฒนธรรมสุจริต
 - * การไม่ทนต่อการทุจริต
 - * การอายและเกรงกลัวที่จะทุจริต
- การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
 - การดำเนินการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน
- การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงาน
 - แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
 - การตรวจสอบถ่วงดุลภายในหน่วยงาน

คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

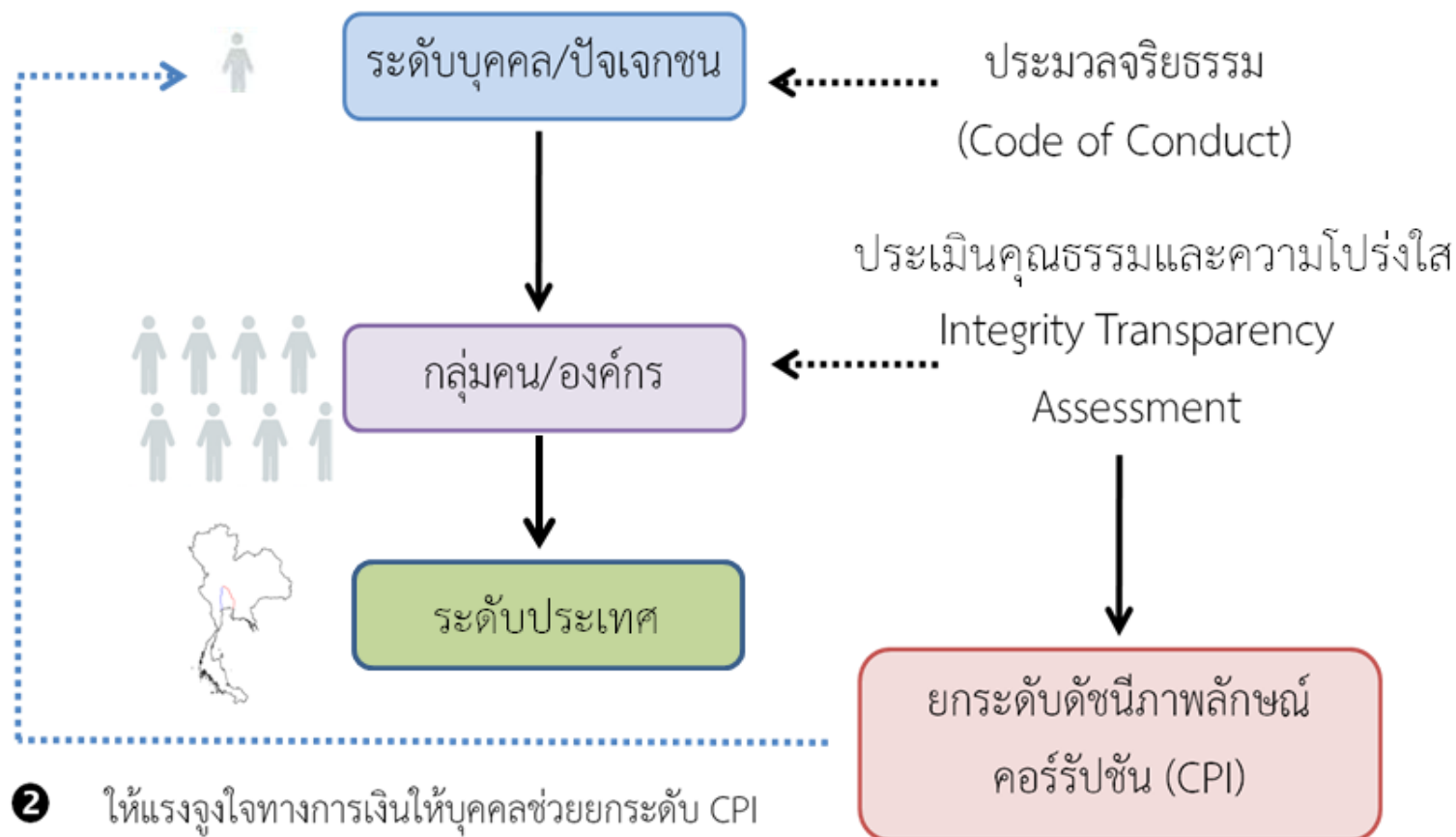
- มาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน
 - มาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - ความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน
- คุณธรรมในการบริหารงาน
 - การบริหารงานบุคคล
 - การบริหารงบประมาณ
 - คุณธรรมในการมอบหมายงาน
 - การบริหารสภาพแวดล้อมในการทำงาน

* เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564).

การประเมินผล: คุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส

- ❶ พิจารณาพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล
ประกอบการแต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่ง ขึ้นเงินเดือน

ทฤษฎีของการเปลี่ยนแปลงด้วยตัวชี้วัด

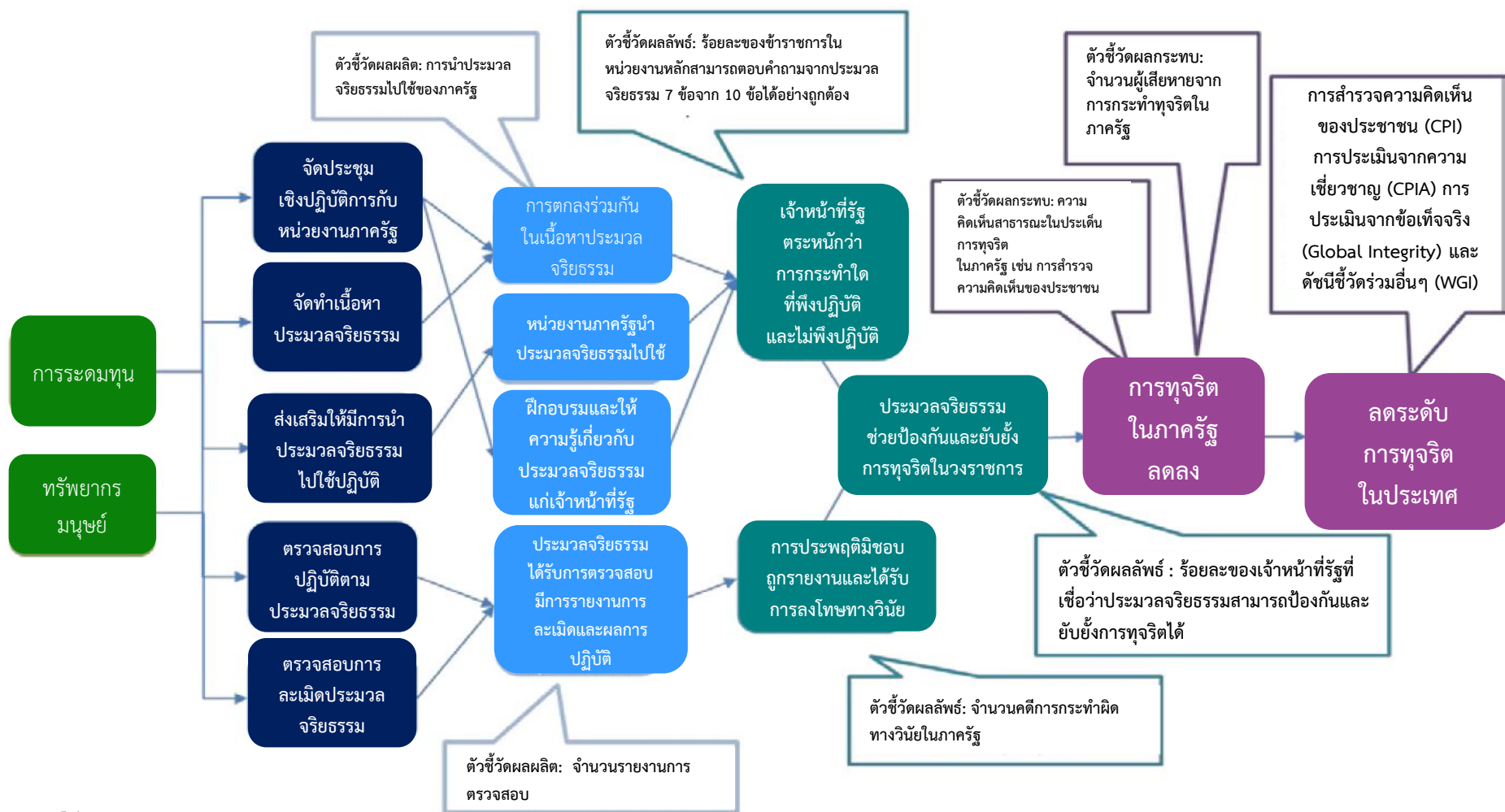
ปัจจัยการผลิต

กิจกรรม

ผลผลิต

ผลลัพธ์

ผลกระทบ

ขอขอบคุณ